

Haldusleping nr 191

Ühise põllumajanduspoliitika strateegiakava 2023–2027 rahastamisvahendi sihtfondi haldamiseks ja rakendamiseks

Eesti Vabariigi Regionaal- ja Põllumajandusministeerium, registrikoodiga 70000734, (edaspidi *ministeerium*), keda esindab regionaal – ja põllumajandusminister Hendrik Johannes Terras, kes tegutseb Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi põhimääruse alusel

ja

Maaelu Edendamise Sihtasutus, registrikoodiga 90000245, (edaspidi *sihtasutus*), keda esindab juhatuse esimees Meelis Annus, kes tegutseb põhikirja alusel.

edaspidi nimetatakse koos “**pooled**“, sõlmisid käesoleva halduslepingu (edaspidi *leping*) järgnevas:

1. Reguleerimisala

1.1. Eesti Ühise põllumajanduspoliitika strateegiakava 2023–2027¹ (edaspidi *strateegiakava*) rahastamisvahend on riiklik ministeeriumi juhitud rahastamisvahend Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 2021/1060² (edaspidi *ühissätete määrus*) artikli 59 punkti 2 alapunkti b ning punkti 3 alapunkti c mõistes.

1.2. Strateegiakava rahastamisvahendit (edaspidi *rahastamisvahend*) rakendatakse vastavalt strateegiakava peatükkides 4.6, 4.7 ja 5.3 sätestatule.

1.3. Rahastamisvahendi kaudu finantseeritakse põllumajandustoodete tootmise ja töötlemise, toidutööstuse, ühistuliste tegevuste ning maapiirkonna ettevõtluse valdkonnas kavandatavaid investeeringuid, mis on jätkusuutlikud, kuid ei leia turult piisavalt rahastamisallikaid. Rahastamisvahend ei pea toimima isetasuvuse põhimõttel, kuid seda hallatakse kooskõlas aktiivse rahavoogude juhtimise ja usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõtetega

1.4. Käesolev leping ja selle lisad on avalikud.

2. Rahastamisvahendi poliitikaeesmärgid ja eelhindamine

2.1. Rahastamisvahend peab toetama Euroopa Parlamendi ja nõukogu (EL) määruse nr 2021/2115 (edaspidi *strateegiakava määrus*) artiklis 5 sätestatud üldesmärgi:

- 2.1.1. soodustada aruka, konkurentsivõimelise, vastupidava ja mitmekesise põllumajandussektori arengut, mis tagab pikaajalise toiduga kindlustatuse;

¹ programm CCI:2023EE06AFSP001

² [Euroopa Parlamendi ja nõukogu \(EL\) määrus nr 2021/1060, millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfond+, Ühtekuuluvusfondi, Õiglase Ülemineku Fondi ja Euroopa Merendus-, Kalandus- ja Vesiviljelusfondi kohta ning nende ja Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi, Sisejulgeolekufondi ning piirihalduse ja viisapoliitika rahastu suhtes kohaldatavad finantsreeglid](#)

2.1.2. toetada ja tugevdada keskkonnakaitset, sealhulgas elurikkust, ja kliimameetmeid ning aidata kaasa liidu keskkonna- ja kliimaeesmärkide, sealhulgas Pariisi kokkuleppe kohaste kohustuste täitmisele;

2.1.3. parandada maapiirkondade sotsiaalmajanduslikku olukorda.

2.2. Rahastamisvahend peab leevendama rahastamisvahendite eelhindamisel³ selgunud turutõrkeid.

3. Rahastamisvahendi rakendusülesannete delegerimine, poolte õigused ja kohustused

3.1. Ministeerium annab sihtasutusele Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse (edaspidi *ELÜPS*) § 35 lõike 2 ja halduskoostöö seaduse § 14 alusel täitmiseks rahastamisvahendi rakendusülesanded.

3.2. Sihtasutus rakendab, haldab ja jälgib rahastamisvahendit kooskõlas käesoleva lepinguga, kohalduvate ühissätete määruse tingimustega ja muude asjaomaste Euroopa Liidu õiguse sätetega, eelkõige riigiabi eeskirjadega ning asjakohaste Eesti Vabariigi õiguse sätetega.

3.3. Sihtasutuse ülesanne rahastamisvahendi rakendamisel on laenuotluste ja abitaotluste menetlemine, taotlejate krediivõimelisuse hindamine, krediteerimise/mittekrediteerimise otsuste langetamine, laenude vormistamine, tagatise seadmise korraldamine, laenude väljastamine, laenude monitooring ja haldamine s.h. iga-aastase laenuportfelli auditi võimaldamine ning hinnangu andmine portfelli väärtusele ja kvaliteedile ning punktis 9.4.2 nimetatud andmete esitamine Põllumajanduse Registrite ja Informatsiooni Ametile (edaspidi *PRIA*).

3.4. Sihtasutus on kohustatud rahastamisvahendi rakendamise üldküsimumustes konsulteerima ministeeriumiga, võttes täitmiseks juhised, mis on kooskõlas selle lepinguga.

3.5. Ministeeriumi ja sihtasutuse vahelises suhtes kohaldatakse halduskoostöö ja haldusmenetluse seaduses sätestatud.

3.6. Vaatamata asjaolule, et sihtasutus ei ole krediidiasutus, lepivad pooled erisusena kokku, et rahastamisvahendi rakendamiseks moodustab sihtasutus krediidikomitee.

3.7. Sihtasutus täidab oma kohustusi seoses rahastamisvahendiga sama professionaalselt, tõhusalt, läbipaistvalt ja hoolsalt nagu oma enda toimingute tegemisel, kui käesolev leping ei nõua enam.

4. Rahastamisvahendi rahalised vahendid

4.1. Rahastamisvahendit finantseeritakse Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondi (edaspidi *EAFRD*) ja riigi eelarvelistest vahenditest.

4.2. Käesoleva lepingu alusel moodustatava rahastamisvahendi sihtfondi algne rahaline maht koos valitsemistasuga on 55 000 000 eurot, sh EAFRD osalus 33 000 000 eurot ja riigi eelarve osalus 22 000 000 eurot, kui pooled ei ole täiendavalt kokku leppinud teisiti.

4.3. Rahastamisvahendist võib pakkuda järgmisi finantstooted: „Mikro- ja väikeettevõtete

³ Viira, A.-H., Lehtsaar, J. Nurmet, M., Lemsalu, K., Aro, K., Kreegimäe, K. 2020. „Ühise põllumajanduspoliitika strateegiakava 2021–2027“ ja „Euroopa Merendus-, Kalandus- ja Vesiviljelusfondi 2021–2027 rakenduskava“ rahastamisvahendi eelhindamine. Lõpparuanne. Eesti Maaülikool, Aprill 2020. Kättesaadav: <https://www.agri.ee/euroopa-liidu-uhise-pollumajanduspoliitika-strateegiakava-2023-2027#rahastamisvahendi-ee>

kasvulaen“, „Pikaajaline investeerimislaen“, „Käibekapitalilaen“ ning muid asjakohaseid finantstooteid, kui vajadus ja võimalus nende lisamiseks selgub rahastamisvahendi jooksva hindamise käigus.

4.4. Rahastamisvahendi finantstoodete rakendamise täpsemad tingimused, sh nende raames tehtavate tegevuste (so laenulepingute sõlmimine, maksed lõppsaajale) sihttasemed ja nõuded lepatakse poolte vahel kokku ja sätestatakse iga finantstoote kohta eraldi lepingu lisana.

4.5. Rahastamisvahendi finantstoote raames võib sihtasutus teha tegevusi alates finantstoote avanemise kuupäevast. Pärast rahastamiskõlblikkuse perioodi lõppu 2029. aasta 31. detsembril võib sihtasutus teha uusi tegevusi vaid nende rahaliste vahendite ulatuses, mis kvalifitseerusid 2029. aasta 31. detsembri seisuga rahastamiskõlblikeks kuludeks strateegiakava määruse artikli 80 lõike 5 mõistes.

4.6. Sihtasutuse rahastamisvahendiga seotud maksetaotlusi menetleb PRIA. Sihtasutus esitab PRIA-le perioodilised maksetaotlused punktis 4.5 toodud rahastamiskõlblikkuse perioodi jooksul vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 2116/2021 (edaspidi *horisontaalne määrus*) artiklis 32 sätestatud nõuetele vähemalt kord aastas kokkulepitud ajaks. Horisontaalse määruse artiklis 9 sätestatud makseasutusena kontrollib PRIA taotluse menetlemisel rahastamisvahendi rakendamist ja selle kooskõla käesoleva rahastamislepinguga, kohalduvate ühissätete määruse tingimustega ja muude asjaomaste Euroopa Liidu õiguse sätetega, ning asjakohaste Eesti Vabariigi õiguse sätetega ning teeb maksetaotluse rahuldamise või rahuldamata jätmise otsuse. PRIA teeb maksetaotluse suhtes otsuse 60 tööpäeva jooksul arvates maksetaotluse esitamise päevast.

4.7. Sihtasutus tagab PRIA-le info nende rahastatud laenude kohta, mida pole kajastatud punktis 4.6 esitatud maksetaotlustega 3 kuu jooksul alates sihtasutuse poolt eelarveliste vahendite lõpliku kasutamist, kuid hiljemalt 1. märtsiks 2030.

4.8. PRIA kannab vajalikud rahalised vahendid sihtasutuse maksetaotluse rahuldamise otsuse korral ilma põhjendamatult viivitusega rahastamisvahendi vastavale kontole riigikassas viitenumbriga 3500079198 ning teavitab sellest sihtasutust ja ministeeriumi.

4.9. PRIA võib peatada maksetaotluse menetlemise, teavitades sellest ministeeriumi ja sihtasutust, kui sihtasutuse maksetaotlust ei saa rahuldada põhjusel, et:

4.9.1. see ei vasta mõnes olulises punktis rahastamislepingu sätetele;

4.9.2. on tõsine kahtlus kavandatava kulutuse vastuvõetavuses;

4.9.3. on teatavaks saanud teave, mis viitab olulisele puudusele sihtasutuse sisekontrollisüsteemi või riskijuhtimissüsteemi toimivuses.

4.10. Maksetaotluse menetlemise peatamist peab PRIA põhjendama ja see ei tohi olla tagasiulatuva, peatamine jõustub kuupäevast, millal osapooli sellest teavitati. Makse võib teha alates kuupäevast, millal puudused kõrvaldatakse, taotletud teave esitatakse või täiendavad kontrollid läbi viiakse.

4.11. Sihtasutus valitseb rahastamisvahendit sihtasutuse põhikirja punktis 3.1.2. sätestatu alusel riigieelarvelisi eraldisi oma varast lahus ega seo rahastamisvahendi rakendamist oma vara arvel tehtava tehinguga ja vastupidi.

4.12. Sihtasutus võib rahastamisvahendi vahenditest teha ainult neid tehinguid ja nendel tingimustel, mis on lepingu järgi lubatud. Kõikidel tehingutel peab olema märgitud tehingu

toimumise ehk makse tegemise päev.

4.13. Sihtasutus tagastab PRIA-le 31. detsembri 2029. a seisuga kasutamata rahalised vahendid, mis ei kvalifitseeru rahastamiskõlblikeks kuludeks, strateegiakava määruse artikli 80 lõike 5 mõistes, hiljemalt 1. märtsiks 2030.

5. Rahastamisvahendile tagasi makstud rahaliste vahendite, intressi ja muu tulu uuesti kasutamine

5.1. Rahastamisvahendile tagasi makstud vahendeid, intressi ja muud tulu (sh laenulepingu muutmise tasu) kasutatakse ELÜPS § 35 lõike 6 kohaselt uuesti samas rahastamisvahendis kooskõlas ministeeriumi poolt antud juhistega.

5.2. Sihtasutus tagab, et igale finantstootele tagasi makstud vahendite, intressi ja muude tulude üle peetakse eraldi arvestust.

6. Rahastamisvahendist rahastatavad tegevused

6.1. Rahastamisvahendist rahastatakse lõplikule saajale investeeringuid materiaalsesse ja immateriaalsesse varasse ning käibekapitali, mis vastavad tabelis 1 toodud strateegiakava sekkumiste raames toetatavatele tegevustele, vastavalt tabelis 1 toodud indikatiivsele rahastamisvahendi eelarve jaotusele.

Tabel 1. Abikõlblikud tegevused

Erieesmärk	Sekkumine	Summa rahastamisvahendi eelarvest
Erieesmärk 2 „suurendada turule orienteeritust ja põllumajandusettevõtete konkurentsivõimet nii lühi- kui ka pikaajaliselt, pöörates suuremat tähelepanu teadusuuringutele, tehnoloogiale ja digitaliseerimisele“	1. Põllumajandustootjate tootlikud materiaalsed ja immateriaalsed investeeringud	20 000 000 €
Erieesmärk 2 „suurendada turule orienteeritust ja põllumajandusettevõtete konkurentsivõimet nii lühi- kui ka pikaajaliselt, pöörates suuremat tähelepanu teadusuuringutele, tehnoloogiale ja digitaliseerimisele“ ja erieesmärk 3 „parandada põllumajandustootjate positsiooni väärtusahelas“	2. Ühistulised investeeringud materiaalsesse ja immateriaalsesse põhivarasse	15 000 000 €

Erieesmärk 2 „suurendada turule orienteeritust ja põllumajandusettevõtete konkurentsivõimet nii lühi- kui ka pikaajaliselt, pöörates suuremat tähelepanu teadusuuringutele, tehnoloogiale ja digitaliseerimisele“ ja erieesmärk 8 „edendada tööhõivet, majanduskasvu, soolist võrdõiguslikkust, sealhulgas naiste osalemist põllumajanduses, sotsiaalset kaasatust ja kohalikku arengut maapiirkondades, sealhulgas ringbiomajandust ja säästvat metsamajandust“	3. Toidutööstuste materiaalsed ja immateriaalsed tootlikud investeeringud	10 000 000 €
Erieesmärk 8 „edendada tööhõivet, majanduskasvu, soolist võrdõiguslikkust, sealhulgas naiste osalemist põllumajanduses, sotsiaalset kaasatust ja kohalikku arengut maapiirkondades, sealhulgas ringbiomajandust ja säästvat metsamajandust“	4. Investeeringud ettevõtete konkurentsivõime tõstmiseks	10 000 000 €

6.2. Rahastamisvahendist antakse ainult uusi laene, välistatud on olemasolevate refinantseerimine.

6.3. Rahastamisvahendist ei anta laenu investeeringutele, mis on füüsiliselt lõpetatud või täielikult ellu viidud enne laenutaotluse rahuldamise otsuse kuupäeva.

6.4. Rahastamisvahendist antud laenu abil teostatav investeeringuobjekt peab asuma Eesti Vabariigi territooriumil, strateegiakava sekkumise (edaspidi *sekkumine*) „8.1 – Investeeringud ettevõtete konkurentsivõime tõstmiseks“ tegevuse korral peab investeeringuobjekt asuma sekkumislehel kirjeldatud maapiirkonnas.

6.5. Rahastamisvahendist antud laen peab vastama punktis 6.1 toodud sekkumiste tingimustele ning lepingu lisas toodud vastava finantstoote kohta sätestatud täpsematele tingimustele.

6.6. Kui rahastamisvahendist laene andes kohaldatakse Euroopa Liidu riigiabi või vähese tähtsusega abi määruseid või suuniseid (edaspidi *riigiabi eeskirjad*), peavad laenuga rahastatavad tegevused olema kooskõlas nimetatud riigiabi eeskirjades toodud abikõlblike kuludega ning abil peab olema kohalduvas riigiabi eeskirjas nõutud ergutav mõju.

7. Rahastamisvahendi kombineerimine muude toetustega

7.1. Rahastamisvahendist antavat laenu võib kasutada punktis 1.3 nimetatud valdkondade edendamiseks planeeritud sekkumiste⁴ raames antud toetuste omafinantseeringu osa katmisel, kui toetuse ja laenu brutotoetusekvivalendi summa ei ületa strateegiakava määruse artiklis 73 sätestatud asjakohaseid toetuse piirmäärasid ja toetuse kogusumma ei ületa vastava sekkumise tingimustes sätestatud toetuse piirsummasid.

7.2. Rahastamisvahendist antavat laenu ei kasutata toetuse eelrahastamiseks.

7.3. Rahastamisvahendist rahastatavaid kulusid ei tohi katta ühegi muu toetusega, sh ka muust Euroopa Liidu eelarvest finantseeritavast rahastamisvahendist antava toetusega, kui laenu summa ja muu toetuse summa ületab asjaomase kuluartikli kogusummat.

7.4. Rahastamisvahendi finantstooteid (välja arvatud Lisas 3 sätestatud käibekapitalilaen) ei või sama investeeringuobjekti puhul omavahel kombineerida.

7.5. Punktide 7.1–7.4 tagamiseks lähtub sihtasutus punktist 12.4 ja teeb koostööd teiste asjakohaste rakendus- ja makseasutustega.

8. Riigiabi

8.1. Rahastamisvahendist antava abi summa, ja muu abi, mida arvestatakse brutotoetusekvivalendina, ei tohi ületada strateegiakava määruse artiklis 73 sätestatud asjakohaseid toetuse piirmäärasid ja vastava sekkumise tingimustes sätestatud toetuse piirsummasid.

8.2. Sihtasutus juhindub abi andmisel strateegiakava määruse artiklist 145 ja konkurentsiseadusest. Kui riigiabi eeskirjad osadele tegevustele ei kohaldu, kohalduvad siiski kõik muud asjakohased käesoleva lepingu sätted.

8.3. Sihtasutus juhindub abi andmisel asjakohastest riigiabi ja vähese tähtsusega abi eeskirjadest, eelkõige määrusest (EL) 2023/2831⁵, või määrusest (EL) nr 651/2014⁶ (sealhulgas artiklid 14, 41, 46, 47, 53, 55).

8.4. Sihtasutus kohustub andma rahastamisvahendile tehtud avaliku sektori maksetest tuleneva rahalise soodustuse intressimäära vähendamise vormis laenusaaajatele täiel määral edasi.

8.5. Brutotoetusekvivalendi alusel arvutatud vähese tähtsusega abi kogusumma laenusaaajale ei tohi kolme aasta pikkuse ajavahemiku jooksul ületada komisjoni määruse (EL) 2023/2831 artiklis 3 punktis 2 sätestatud piirmäära, võttes arvesse abisaaajate suhtes kohalduvaid vähese tähtsusega abi määruse artiklis 5 sätestatud kumuleerimisreegleid.

⁴ 2.3 - Toidutööstuse materiaalsed ja immateriaalsed investeeringud, 2.5 - väikeste põllumajandusettevõtete arendamine, 3.1.1 - ühistulised investeeringud materiaalsesse ja immateriaalsesse põhivarasse, 7.2 – Põllumajandusliku tegevusega alustava noore ettevõtja soodustamine 8.1 – Investeeringud ettevõtete konkurentsivõime tõstmiseks, KK1-Põllumajandustootjate materiaalsed ja immateriaalsed investeeringud, 8.2 - Investeeringud ettevõtluskeskkonna arendamiseks maapiirkonnas 8.4 - LEADER – kogukonna juhitud kohalik areng

⁵ Komisjoni määrus (EL) nr 2023/2831, 13. detsember 2023, milles käsitletakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamist vähese tähtsusega abi suhtes.

⁶ Komisjoni määrus (EL) nr 651/2014, 17. juuni 2014, ELi aluslepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamise kohta, millega teatavat liiki abi tunnistatakse siseturuga kokkusobivaks.

8.6. Määruse (EL) nr 651/2014 alusel abi andes ei või laenusaajal olla täitmata sama määruse artikli 1 lõikes 4 nimetatud otsus ebaseaduslikuks ja siseturuga kokkusobimatuks tunnistatud riigiabi tagasimaksmise kohta.

8.7. Määruse (EL) nr 651/2014 artikli 14 alusel investeringuteks ettenähtud regionaalabi taotledes kohustub abisaaja kinnitama, et kahe aasta jooksul enne abitaotluse esitamist ei ole toimunud ümberpaigutamist ettevõttesse, kuhu tehakse taotletud abi alusel algne investering. Samuti võtab abisaaja kohustuse, et sellist ümberpaigutamist ei toimu kahe aasta jooksul pärast seda, kui taotletud abi alusel on algne investering tehtud.

8.8. Riigiabi saaja ei tohi olla raskustes olev ettevõtja komisjoni määruse (EL) nr 651/2014 artikli 2 punkti 18 tähenduses, kui selline nõue tuleneb asjakohasest Euroopa Liidu õigusaktist.

9. Rakendamiskord

9.1. Tegevus ja toimingud

9.1.1. Rahastamisvahendi haldamiseks rakendab sihtasutus tulemusliku ja tõhusa sisekontrolli- või riskijuhtimissüsteemi. Sihtasutuse juhatus kinnitab rahastamisvahendi krediitkomitee reglemendi ning määrab selle koosseisu enne laenude väljastamise algust.

9.1.2. Sihtasutus peab rakendama järjekindlat laenude andmise poliitikat, mis võimaldab usaldusväärset krediidiportfelli valitsemist ja riskide hajutamist, tegutsedes samal ajal Euroopa Liidu ja ministeeriumi finantshuvidele ja poliitikaeesmärkidele. Eesmärk on jõuda vastava finantstoote rakendamise täpsemaid tingimusi sätestavas lisas toodud sihttasemeteni ja hankemenetluses esitatud äriplaanis kavandatud sihttasemeteni ning suure hulga laenusaaajateni.

9.1.3. Ministeerium ja PRIA ei osale üksikutes rahastamisvahendist tehtavates laenuotsustes.

9.1.4. Sihtasutus tagab, et rahastamisvahendi krediidi ja riski hajutamisega seotud otsuseid tehakse läbipaistvalt ja erapooletult ja sõltumatult.

9.1.5. Rahastamisvahendi vahenditest laenutegevuse andmise korraldamiseks kasutab sihtasutus juba kehtivaid reegleid kooskõlas lepingu ja ministeeriumi juhistega või teeb kooskõlas lepingu ja ministeeriumi juhistega sobivad erireeglid. Mõlemal juhul on sihtasutus kohustatud esitama ministeeriumile rahastamisvahendi vahenditest laenutegevuse korraldamiseks kehtestatud reeglid ja nende muudatused enne nende kohaldamisele asumist.

9.1.6. Rahastamisvahendist antud laenu tuleb kasutada eesmärgipäraselt. Juhindudes määruse (EL) nr 2021/1060 lisast XIII tõendatakse laenu kasutust mh laenutaotluse või taotleja äriplaaniga, krediteerimisotsuse ja laenulepinguga. Rahastamisvahendist antud laenuga finantseeritavate tegevuste muutmine on lubatud vaid kokkuleppel sihtasutusega.

9.1.7. Sihtasutus tagab isikuandmete kaitse⁷. Konfidentsiaalsuskohustus ei takista

⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2016/679, 27. aprill 2016, füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (isikuandmete kaitse üldmäärus)

nõuetekohast aruandlust ministeeriumile, sertifitseerimisasutusele ja PRIA-le.

- 9.1.8. Pakkumuses esitatud vastutavad isikud peavad osalema halduslepingu täitmises. Kui teenuse osutamise käigus tekib vajadus pakkumuses esitatud vastutavate isikute vahetuseks ja/või täiendamiseks, peab sihtasutus selle eelnevalt ministeeriumiga kooskõlastama.
- 9.1.9. Enne vastutava isiku vahetamist tuleb ministeeriumi kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis informeerida ja esitada nõutele vastavuse kontrolliks vastavad dokumendid, ministeerium annab oma otsusest teada 5 tööpäeva jooksul.
- 9.1.10. Vastutavate isikute vahetumise korral peab olema tagatud, et teenust osutavad vastutavad isikud, kes vastavad vähemalt hankes sätestatud vastutavatele isikutele esitatud miinimumnõutele ning vastutava isiku haridust ja kogemust kontrollitakse kooskõlastamisele saatmise kuupäeva seisuga. See tähendab, et vastutavatel isikutel, kelle puhul oli nõutud kogemuse omandamine riigihanke algamisele eelneval ajaperioodil, vahetumisel kontrollitakse tingimusele vastavust kooskõlastamisele saatmisest arvates.

9.2. Sihtfondi valitsemine (valitsemistasu, kahju, tagastamata summade sissenõudmine)

- 9.2.1. Sihtasutus peab nõuetekohast ja täpset raamatupidamist, sh iga finantstoote kohta.
- 9.2.2. Sihtasutus säilitab rahastamisvahendiga seotud finants- ja raamatupidamisdokumente seitse aastat pärast rakendusperioodi lõppu või rahastamislepingu lõppu või rahastamisvahendi alusel toimuva tegevuse lõppu, olenevalt sellest, milline neist perioodidest on kõige pikem.
- 9.2.3. Sihtasutusel on rahastamisvahendi rakendamisel õigus valitsemistasule. Valitsemistasu arvelt kaetakse kõik rahastamisvahendi rakendamisega seonduvad kulud.
- 9.2.4. Valitsemistasu makstakse tulemuspõhise tasuna nii, et rahastamisvahendisse sissemakstud vahenditest väljastatud laenude valitsemistasu ei ületata määruse 2021/2115 artiklis 80 lõikes 5 toodud ülemmäära. Kulud, mis ületavad nimetatud ülemmäärasid, katab sihtasutus omavahenditest.
- 9.2.5. Valitsemistasu makstakse 7% laenusaaajatele väljastatud laenude kogusummast abikõlblikkuse perioodi lõpuni. Tagasitulnud raha arvelt laenusaaajatele väljastatud laenude eest abikõlblikkuse perioodi jooksul valitsemistasu ei rakendata.
- 9.2.6. Valitsemistasu makstakse punktis 4.6 nimetatud maksetaotluste raames. Valitsemistasu arvestamine algab esimese laenu väljastamisest.
- 9.2.7. Valitsemistasu arvestab sihtasutus alates 2031. aastast eelneva aasta eest tagantjärele nii, et sihtasutus kasutab selleks rahastamisvahendisse laekunud intresse ja muid tulusid, mis rahastamisvahendi rakendamisel on tekkinud kooskõlas määruse nr 2021/1060 artikli 60 lõikega 2.
- 9.2.8. Alates 1. jaanuarist 2031. aastal makstakse valitsemistasu laene pakkuvate rahastamisvahendite puhul 2% väljastatud laenude summalt, mida ei ole veel rahastamisvahendile tagasi makstud. Valitsemistasu arvestatakse kuni laenu tagasi maksmiseni, tagasinõudmismenetluse lõpuni või lepingu lõpetamise kuupäevani olenevalt sellest, milline hetk on varasem.
- 9.2.9. Sihtasutus teeb iga laenulepingu alusel asjakohased sammud, sh peab kohtuvaidlust, et nõuda sisse kõik asjaomased laenusaaajatelt vastavate tehingute alusel saadaolevad

summad.

9.3. Taotluste vastuvõtmine ja rahuldamine

9.3.1. Vastu võetud taotlustele kohaldatakse haldusmenetluse seadust.

9.3.2. Taotluste vastuvõtmine ja menetlemine toimub sihtasutuse poolt jooksvalt vastavalt sihtfondis ja vastavas finantstootes kasutada olevatele vahenditele.

9.3.3. Taotluste menetlemist korraldab, taotlemiseks nõutavate dokumentide korra ja taotlusvormide sisu kehtestab sihtasutus.

9.3.4. Laenu- ja abitaotluse taotlemiseks nõutavad andmed ja dokumendid:

9.3.4.1. taotlus, mis sisaldab vähemalt üldandmeid taotleja kohta, sh ärinimi, registrikood, postiaadress, tegevuskoht, telefoninumber, e-posti aadress, tegevusala(d) EMTAK koodide järgi, kontaktisik, esindusõigusliku isiku andmed, omanikud, nende osaluse suurus protsentides;

9.3.4.2. taotletud laenu summa (eurodes), laenu pikkus ja eesmärk;

9.3.4.3. laenu taotlemisel aktsionäride või osanike nimekiri laenu taotlemise seisuga, v.a kui kehtiv nimekiri on kättesaadav äriregistrist;

9.3.4.4. laenu taotlemisel eelmise majandusaasta raamatupidamisaruanne peab olema kättesaadav äriregistrist, kui taotleja on raamatupidamisaruande kohuslane, kelle raamatupidamisaruande seadusjärgne esitamise tähtaeg on saabunud. Kui raamatupidamisaruande seadusjärgne esitamise tähtaeg ei ole saabunud, siis esitada eelmise majandusaasta raamatupidamisaruanne, mis on kinnitatud vähemalt taotleja esindusõigusliku isiku allkirjaga;

9.3.4.5. kui laenutaotleja on FIE, siis tuleb esitada esindusõigusliku isiku allkirjaga kinnitatud eelmise majandusaasta e-vorm, majandusaasta bilansi ja kasumiaruande ärakiri ning pikaajaliste ja lühiajaliste kohustuste loetelu, milles näidatakse ära kreditori nimi ja kohustuste saldo;

9.3.4.6. laenu taotlemisel jooksva majandusaasta bilanss ja kasumiaruanne, mis ei ole vanemad kui 3 kuud;

9.3.4.7. laenu taotlemisel ettevõtja äriplaan, mis hõlmab ka ülevaadet ettevõtja senisest tegevusest ja tulevikukavast;

9.3.4.8. sihtasutuse nõudmisel tema poolt aktsepteeritud vara hindaja eksperthinnang tagatiseks pakutava vara kohta;

9.3.4.9. teave selle kohta, kas laenuga plaanitud tegevuse elluviimiseks kasutatakse ka toetust riigieelarvelistest, Euroopa Liidu või välisabi vahenditest ja kui, siis millist;

9.3.4.10. teave, kas ettevõtja on **mikro-, väikeste- või keskmise suurusega** ettevõtete komisjoni määruse (EL) nr 651/2014 lisa 1 mõistes;

9.3.4.11. muud sihtasutuse poolt nõutavad või abi andmiseks vajalikud andmed ning seireks vajalikud dokumendid või teave;

9.3.4.12. taotleja kinnitus esitatud andmete õigsuse kohta;

9.3.4.13. määruse (EL) nr 651/2014 alusel abi andes peab laenu- ja abitaotlus sisaldama nimetatud määruse artiklis 6 nimetatud teavet;

9.3.4.14. määruse (EL) nr 651/2014 artikli 14 alusel investeringuteks ettenähtud

regionaalabi andes peab laenu ja abitaotlus sisaldama nimetatud määruse artikli 14 lõikes 16 nimetatud abisaaja kinnitust.

9.3.5. Sihtasutus võib jätta laenutaotluse või abitaotluse osaliselt või täielikult rahuldamata, kui:

- 9.3.5.1. laenutaotleja ei vasta vastava finantstootes taotlejale esitatud nõuetele või tema krediitdivõime või pakutav tagatis pole sihtasutuse hinnangul küllaldane;
- 9.3.5.2. sihtasutuse hinnangul on laenutaotleja tegevus kõrge riskiga;
- 9.3.5.3. laen ei vasta punktis 6 nimetatule ja/või finantstootes kehtestatud nõuetele;
- 9.3.5.4. sihtasutusele on esitatud valeandmed või jäetud tõesed andmed esitamata. Sihtasutus võib jätta taotluse rahuldamata usaldamatuse tõttu ka siis, kui samad isikud või nendega seotud isikud on temale või PRIA-le varem esitanud valeandmeid või jätnud tõesed andmed esitamata;
- 9.3.5.5. laenu taotlemisel esinevad asjaolud, mis võivad tingida tehingute tühisuse või tühistamise;
- 9.3.5.6. rahastamisvahendis ei ole piisavalt vahendeid või vastava finantstoote sihttase on täidetud või sekkumise indikatiivne osatähtsus rahastamisvahendi eelarves lepingu punkti 6.1 mõttes on täidetud;
- 9.3.5.7. abitaotluse puhul ei vasta riigiabi andmisel taotleja või taotluse sisu asjaomase riigiabi nõuetele, mis tulenevad EL õigusaktidest või muudest asjakohastest normidest;
- 9.3.5.8. abitaotluse täielikul rahuldamisel ületatakse asjaomasele abile ettenähtud abi ülemmäära või mahtu;
- 9.3.5.9. muudel juhtudel, mis võivad sihtasutuse hinnangul viia laenu tagasi maksmise kohustuse täitmata jätmisele;
- 9.3.5.10. laenu taotleja, tema juhatuse liikmed või omanikud, ei ole sihtasutuse hinnangul usaldusväärsed, mh on nemad ja/või nendega seotud ettevõtted varasema tegevusega põhjustanud sihtasutusele või sihtasutuse poolt hallatavale sihtfondile varalist kahju ja/või olnud sihtasutusele võlgu vähemalt 60 kalendripäeva järjest viimase 12 kuu jooksul;
- 9.3.5.11. laenu taotleja ja tema üle valitsevat mõju omav isik, kes tegeleb põllumajandustootmise, töötlemise, turustamise või hulgi- ja jaemüügiga, on toime pannud karistusseadustiku §-s 209, 209¹, 210, 389¹, 391 või 393 sätestatud süütegu, mis on seotud Ühise põllumajanduspoliitika strateegiakava 2023–2027 rahastamisvahendi sihtfondi toetusega seotud rikkumise;
- 9.2.5.12. laenu taotleja ja tema üle valitsevat mõju omav isik, kes tegeleb põllumajandustoodete tootmise, töötlemise, turustamise või hulgi- ja jaemüügiga, on toime pannud karistusseadustiku §-s 357, 358, 364, 365, 365¹, 365², 367, 368, 368¹, 368², 368³, 368⁴, 368⁵, 368⁶, 411, 412 või 412¹ sätestatud keskkonnaalast süüteo.

9.3.6. Sihtasutus kontrollib, kas laenutaotleja on samade abikõlblike kulude jaoks saanud toetust või taotleb toetust strateegiakava sekkumistest või saanud muud riigiabi või vähese tähtsusega abi. Vastavalt punktile 7.1 ei tohi nimetatud abi kumuleeruda sihtasutuse antava abiga, kui selle kumuleerumise tulemusel ületab abi osatähtsus asjakohase abi määruse ülemmäärasid, strateegiakava määruse artiklis 73 lisas sätestatud asjakohaseid toetuse

piirmäärasid ja vastava sekkumise tingimustes sätestatud toetuse piirsummasid. Laenu ja toetuse summad kokku ei tohi ületada asjaomase kuluartikli kogusummat.

9.3.7. Laenu- ja abitaotluse menetlemise tähtaeg on kuni 35 tööpäeva alates nõuetekohase taotluse saamisest. Kui sihtasutus on andnud taotlejale tähtaja taotluses esinevate puuduste kõrvaldamiseks ja/või küsinud täiendavat informatsiooni, siis taotluse menetlemise aeg peatub.

9.3.8. Abina antava laenu puhul hakkab abitaotluse menetlemise tähtaeg kulgema laenutaotleja poolt sihtasutusele edastatud laenupakkumise kirjaliku nõusoleku saamisest.

9.3.9. Sihtasutus jätab laenu- või abitaotluse läbi vaatamata, kui taotleja ei ole kõrvaldanud laenu- või abitaotluses esinevaid puudusi sihtasutuse poolt antud tähtaja jooksul.

9.3.10. Sihtasutus jätab abitaotluse läbi vaatamata, kui taotleja on esitanud abitaotluse, kuid sihtasutus ei ole esitanud taotlejale abina antava laenu pakkumist.

9.3.11. Kui laenutaotleja ja laenutaotlus vastavad nõuetele ning punktis 3.6 nimetatud krediidikomitee on teinud positiivse otsuse sõlmib sihtasutus taotlejaga laenulepingu.

9.3.12. Sihtasutuse ja taotleja vahelise lepingu sõlmimisel kohaldataks võlaõigusseaduse sätteid sõltuvalt rahastamisvahendi ja sihtasutuse ning taotleja vahelise tehingu olemusest, käesolevas lepingus sätestatud erisustega.

9.4. Aruandlus

9.4.1. Sihtasutus esitab ministeeriumile iga aasta 1. märtsiks rahastamisvahendi rakendamise kumulatiivse aruande eelneva aasta 31.detsembri seisuga, mis sisaldab mh ühissätete määruse 2021/1060 artikli 42 lõikes 3 nimetatud andmeid.

9.4.2. Sihtasutus esitab PRIA-le iga aasta regionaalministri 12. juuli 2023.a määruses nr 42 „Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika Eesti strateegiakava aastateks 2023– 2027” seire, aruandlus ja hindamine“ sätestatud kuupäevadeks eelmise eelarveaasta kohta käivad ning tulemusaruandeks vajalikud andmed ja teabe, lähtudes strateegiakava määruse artikkel 134 punktist 10, komisjoni rakendusmääruses (EL) nr 2022/1475 ning komisjoni rakendusmääruse (EL) nr 2023/130 sätestatust.

9.4.3. Ministeerium võib nõuda rahastamisvahendi rakendamise kohta lisaandmete esitamist või vastava aruande täpsustamist ning sellisel juhul peab sihtasutus esitama asjakohased lisaandmed, sealhulgas vajalikud dokumendid või täpsustatud aruande.

9.4.4. Sihtasutus esitab PRIA-le ja ministeeriumile rahastamisvahendi kohta väljamaksete prognoosi PRIA poolt esitatud teabenõude alusel hiljemalt viie tööpäeva jooksul.

9.4.5. Lepingu punktides 9.4.1. ja 9.4.2. nimetatud aruannete vormid, mis mh sisaldavad infot sihtasutuselt nõutavate andmete kohta, lepitakse kokku poolte vahel enne rahastamisvahendi rakendamist sihtasutuse poolt.

9.5. Auditeerimisnõuded, kontrollid ja järelevalve

9.5.1. Sihtasutus lubab sertifitseerimisasutusel, ministeeriumil, PRIA-l, Riigikontrollil, Euroopa Komisjonil ja Euroopa Kontrollikojal läbi viia kontrolle ja auditeid, mis on seotud rahastamisvahendi rakendamisega.

9.5.2. Sihtasutus tagab, et komisjoni rakendusmääruse (EL) 2022/128, milles sätestatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/2116 rakenduseeskirjad seoses makse- ja muude asutustega, finantsjuhtimisega, raamatupidamisarvestuse kontrollimise ja heakskiitmisega, kontrollidega, tagatistega ja läbipaistvusega, lisa III nimetatud dokumendid (sh dokumendid mis tõendavad, et laenusaaajatele antud laen tuleb kasutada ettenähtud otstarbel), oleksid kontrollijatele ja audiitoritele kättesaadavad sihtasutuses ja kajastaksid antud laenu tõest ja täpset olukorda. Sihtasutus ei kehtesta laenusaaajale andmete säilitamise nõudeid, mis ületavad nende kohustuse täitmiseks vajalikud nõuded.

9.5.3. Sihtasutus viib läbi auditites tuvastatud vigade ja puuduste laadi ja ulatuse analüüsid ning võtab kasutusele asjakohased meetmed tuvastatud puuduste kõrvaldamiseks sätestatud tähtaja jooksul.

10. Nähtavus

10.1. Sihtasutus teavitab laenu ja abisaajaid, et rahastamisvahendit rakendatakse strateegiakava raames ja seda kaasrahastab EAFRD ning avaldab oma veebilehel ja sotsiaalmeediakanalites, kui need on olemas, rahastamisvahendi lühikirjelduse koos eesmärkide ja planeeritavate tulemustega, tuues välja EAFRD kaasrahastuse.

10.2. Sihtasutus tagab Euroopa Komisjoni rakendusmääruse EL 2022/129, millega kehtestatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/2115 kohaseid õliseemnete, puuvilla ja veinivalmistamise kõrvalsaadustega seotud sekkumisviise ning liidu toetuse ja ÜPP strateegiakavadega seotud teavitamis-, avalikustamis- ja nähtavusnõudeid käsitlevad normid, III lisas sätestatud juhtudel abitaotlejate teavitamise EAFRDst toetatavate tegevuste teavitamise kohustusest.

10.3. Rahastamisvahendit tutvustavatel sihtasutuse väljaannetel peab olema Euroopa Liidu embleem vastavalt Euroopa Komisjoni rakendusmääruse nr 2022/129 lisas II sätestatule.

10.4. Sihtasutus konsulteerib ministeeriumiga enne rahastamislepinguga seotud edu- ja olukorraaruannete, väljaannete, pressiteadete ja uuendatud teabe avaldamist.

10.5. Sihtasutus koostöös PRIA-ga tagab ministeeriumile regulaarse kumulatiivse ülevaate laenude kasutamisest, vabadest vahenditest ning tagasilaekunud summadest. Ülevaate detailne sisu, esitamise vorm ja tähtjad lepitakse kokku kolmepoolselt.

11. Poolte vahel informatsiooni vahetamine

11.1. Kui sihtasutusel ilmnevad lepingu täitmisel takistused või sellised asjaolud, mille vastu ministeeriumil võib olla huvi, siis peab sihtasutus pöörduma kirjalikult ministeeriumi poole juhiste saamiseks ja ministeerium on kohustatud neid juhiseid andma. Juhised on sihtasutusele täitmiseks kohustuslikud.

11.2. Punktis 11.1 nimetatud asjaolude all peetakse silmas ka rahastamisvahendi rakendamisel tekkida võivaid valikuid ning muid küsimusi, kus ei ole üheselt selge, milline lahendusviis vastab paremini ministeeriumi huvidele.

11.3. Juhised võib ministeeriumi nimel anda valdkonna eest vastutav asekancler.

11.4. Protseduurid abi, toetuste, ja laenudega seotud andmete vahetamiseks sihtasutuse ja PRIA vahel lepitakse kirjalikult kokku sihtasutuse ja PRIA vahel.

12. Lepingu muutmise tingimused ja kord

12.1. Lepingu pooled võivad muuta lepingutingimusi, sealhulgas suurendada või vähendada selle rahalist mahtu, muutmata lepingu üldist olemust. Lepingut võib reeglina muuta poolte kirjalikul allkirjastatud kokkuleppel, milles on täpsustatud muudatuse jõustumise kuupäev, välja arvatud juhul, kui lepingus on kokku lepitud, et üks lepingu pool võib ühepoolset nõuda lepingu muutmist.

12.2 Lepingu rahalist mahtu võib suurendada kuni 70 000 000 euronit.

12.3 Rahastamisvahendi mahtu võib suurendada ja vähendada järgmiste asjaolude esinemisel:

12.3.1. esialgne maht ei vasta tegelikule nõudlusele; *või*

12.3.2. turuolukord on muutunud (nt suurem huvi, inflatsioon, geopoliitilised riskid, Euroopa Liidu maaeluarengu toetamisel jne); *või*

12.3.3. rahastamisvahendi hindamise käigus selgub, et turutõrgete leevendamiseks pole rahastamisvahendi mahud selleks piisavad või on liialt suured; *või*

12.3.4. esineb muu mõjuv põhjus.

13. Lepingu täitmise kord

13.1. Lisaks alustele lepingu lõpetamiseks, mis tulenevad seadustest, on ministeeriumil õigus leping üles öelda ka siis, kui Euroopa Liidu õigus ei võimalda selle jätkamist või kaob vajadus lepingujärgse teenuse järele (so kui rahastamisvahendi hindamise käigus selgub, et rahastamisvahend ei sobi enam turutõrgete leevendamiseks). Ministeerium teavitab vastavast otsusest sihtasutust kirjalikult ette vähemalt 30 kalendripäeva.

13.2. Ministeerium võib lepingu ühepoolset lõpetada, kui:

13.2.1. sihtasutus on lepingut või haldusülesande täitmist reguleerivat muud õigusakti oluliselt või korduvalt rikkunud ja see on põhjustanud olulise kahju kolmandale isikule või tema varale;

13.2.2. ministeeriumi ettekirjutus on jäetud korduvalt täitmata;

13.2.3. ilmnevad muud seaduses või lepingus sätestatud alused.

13.3. Sihtasutus võib lepingu täitmise ühepoolset peatada, kui selle täitmisel ilmnevad asjaolud, mis võivad seada ohtu sihtasutuse tegevuse jätkuvuse. Kui ilmneb, et niisugused asjaolud võivad olla püsiva iseloomuga, võib sihtasutus lepingu lõpetada ülesütlemise teel. Nii peatamiseks, kui lõpetamiseks tuleb sihtasutusel esitada ministeeriumile sellekohane kirjalik teade.

13.4. Lepingu lõpetamisel lõpetab sihtasutus uute laenude väljastamise ja koostab ühe kuu jooksul lõpparuanded. Lõpetamisel rahastamisvahendi kontrol olnud rahaliste vahendite üleandmine ministeeriumi osundatud isikule ning rahastamisvahendi raames sõlmitud lepingute edasine haldamine lepatakse kokku täiendavalt. Sihtasutus annab rahalised vahendid ja lepingud üle ühe kuu jooksul alates vastava kokkuleppe sõlmimise kuupäevast kui pooled ei lepi kokku teisiti.

13.5. Sihtasutus ei loovuta ühtegi rahastamislepingust tulenevat õigust või kohustust tervikuna või osaliselt ühelegi kolmandale isikule ilma ministeeriumi kirjaliku nõusolekuta.

14. Vastutus

14.1. Sihtasutus vastutab rahastamislepingust tulenevate kohustuste täitmise eest professionaalse hoolikuse ja hoolsusega, ning nende tahtlikust üleastumisest või raskest hooletusest tingitud kahju

eest. Sihtasutus on kohustatud hüvitama ministeeriumile kogu kahju, mis tuleneb lepingu või haldusülesande täitmist reguleeriva õigusakti rikkumisest.

14.2. Osaline, kes on saanud vääramatut jõu osaliseks, ei vastuta käesolevast rahastamislepingust tulenevate kohustuste rikkumise eest, kui nende täitmine oli tal takistatud vääramatut jõu tõttu.

15. Lepingu täitmist takistavad asjaolud, mida loetakse vääramatuks jõuks

15.1. Lepingu täitmise lõpetamine või mittenõuetekohane täitmine loetakse põhjendatuks, kui see on tingitud vääramatut jõuna kvalifitseeritavatest asjaoludest, ehk asjaoludest, mida lepingupooled ei saanud mõjutada ja mõistlikkuse põhimõttest lähtudes ei saanud neilt oodata, et nad lepingu sõlmimise ajal selle asjaoluga arvestaksid, seda väldiksid või takistava asjaolu või selle tagajärje ületaksid, kusjuures pooled on kohustatud rakendama sobivaid meetmeid, et ära hoida teisele poolele kahju tekitamine ja tagada võimaluste piires oma lepingust tulenevate ja sellega seotud kohustuste täitmine.

16. Lepingu jõustumine ja kehtivusaeg

16.1. Leping jõustub kolmandal päeval pärast Riigi Teatajas avaldamist ja on sõlmitud tähtajatult.

Poolte andmed:

**Regionaal- ja
Põllumajandusministeerium**
Registrikood 70000734
Suur-Ameerika tn 1, 10122 Tallinn
Telefon 625 6101
e-mail: info@agri.ee

(allkirjastatud digitaalselt)
Hendrik Johannes Terras
**Regionaal- ja
põllumajandusminister**

Maaelu Edendamise Sihtasutus
Registrikood 90000245
Oru 21, 71003 Viljandi
Telefon 648 4064
e-mail: mes@mes.ee

(allkirjastatud digitaalselt)
Meelis Annus
Juhatuse liige

Finantstoote

„Mikro- ja väikeettevõtete kasvulaen“
rakendamise täpsemad tingimused

1. Finantstoote rakendamisperiood

1.1. Finantstoode „Mikro- ja väikeettevõtete kasvulaen“ avatakse rahastamisvahendi rakendamiseks vajalike vahendite (esmane makse lepingu punkti 4.6. järgi) vastavale kontole riigikassas laekumise kuupäeval.

2. Finantstoote sihttase

2.1. Finantstoode „Mikro- ja väikeettevõtete kasvulaen“ laenulepingutega väljastatud laenude mahu algne sihttase (lepingu punkti 9.1.2 mõttes) on **20 000 000 eurot**, sh EAFRD osalus 12 000 000 eurot (60%) ja riigi eelarve osalus 8 000 000 eurot (40%).

3. Üldised nõuded

3.1. Laenu võib anda turutingimustel või abina (so riigiabina või vähese tähtsusega abina). Sihtasutuste poolt laenu intressi alandamist (mis võib tuleneda ka tagatise nõude alandamisest) võrreldes turutingimustega käsitletakse abina laenusajaajale.

3.2. Laenu suurus on vahemikus **5 000 – 200 000 eurot**.

3.3. Laenuperioodi pikkus on üldjuhul **kuni 15 aastat**. Sihtasutus võib vajaduse tekkides anda maksepuhkust **kuni 5 aastat**, kuid järjest mitte rohkem kui 3 aastat. Kokku ei tohi perioodi pikkus ületada 15 aastat. Maksepuhkuse vajadust tuleb põhjendada.

3.4. Sihtasutus võib anda finantstootest laenu eraldiseisvalt või rakendada sama investeeringu puhul ka kooslaenamist krediidi- või finantseerimisasutusega.

3.5. Laenu tagatise realiseerimise eeldatav tulem peab katma vähemalt 50% finantstootest antava laenu summast, kui sihtasutus annab laenu eraldiseisvalt. Kooslaenamisel krediidi- või finantseerimisasutusega peavad rahastamisvahendist antava laenu tagatised olema vähemalt **väikesed** lähtuvalt Euroopa Komisjoni viite- ja diskontomäärade kindlaksmääramise meetodist.

3.5.1 . Laenu põhitagatis saab olla:

3.5.1.1 hüpoteek;

3.5.1.2. kommertspant;

3.5.1.3. registerpant;

3.5.1.4. ettevõtte garantii.

3.5.2 Lisatagatisena võib rakendada juhatuse liikme ja/või omaniku ja/või ühingu liikme käendust kuni 50 000 eurot.

3.6. Sihtasutus määrab laenuintressi lähtuvalt Euroopa Komisjoni viite- ja diskontomäärade kindlaksmääramise meetodist⁸, vastavalt ettevõtja krediitdireitingule ja pakutavale tagatisele.

3.7. Sihtasutus võib vähendada punktis 3.6 nimetatud laenuintressi nii, et intress ei oleks väiksem kui **2% + viite- ja diskontomäärade teatistes viitemäärade kindlaksmääramise metoodikas nimetatud baasmäär (edaspidi *baasmäär*)**.

3.7.1. Eelmises punktis nimetatud intressi võib vähendada kasutades valikuliselt ühte või mitut järgmistest alustest:

3.7.1.1. investering loob Eesti Vabariigi keskmisest töötasust kõrgemalt tasustatava töökoha; või

3.7.1.2. investering tehakse innovaatiliste või energiatõhusate tehnoloogiate kasutamisse; või

3.7.1.3. laenu tagatiseks seatava kinnistu realiseerimise eeldatav tulem katab vähemalt 100% laenusummast; või

3.7.1.4. investering on seotud ringmajandamisega.

3.8. Arvestamata punktis 3.7. märgitud võib sihtasutus vähendada finantstootest antava laenu intressi võrreldes punktis 3.6 nimetatud intressiga nii, et intress ei oleks väiksem kui **1% + baasmäär**, kui taotlejaks on:

3.8.1. **noor põllumajandustootja** (so põllumajanduslik ettevõtja, kes vastab strateegiakava peatükis 4.5.1 sätestatud nõuetele); või

3.8.2. **tunnustatud tootjaorganisatsioon** või tema valitseva mõju all olev äriühing; või

3.8.3. **alustav ettevõtja**, kes on kantud Eesti äriregistrisse mitte varem kui 36 kuud enne taotluse esitamist.

3.9. Iga finantstoote portfelli kantud abiga laenu puhul arvutab sihtasutus brutotoetusekvivalendi kasutades Euroopa Komisjoni viite- ja diskontomäärade kindlaksmääramise meetodit⁹.

3.10. Laen väljastatakse, kas korraga või mitmes osas, kuni 1 aasta jooksul laenulepingu sõlmimisest.

3.11. Laenulepingu sõlmimise tasu ja esmakordse muutmise tasu ei ole. Kui lepingut muudetakse rohkem kui kord aastas, on õigus tasu küsida suuruses kuni 1% laenujäägilt.

3.12. Laenulepingu ennetähtaegse lõpetamise korral (so laenu ennetähtaegsel tagastamisel) leppetrahvi ei ole.

3.13. Laenu tagastamine toimub vastavalt graafikule võrdsete põhiosamaksetena, annuiteetmaksetena või ühekordse tagasimaksena laenuperioodi lõpus. Vajadusel võib tagastamine toimuda ka erigraafiku alusel. Kaaslaenamisel on tagasimakseid võimalik allutada ka krediidi- või finantseerimisasutuse graafikule.

3.14. Laenu võib taotleda korduvalt. Kui finantstootest antud eelmine laen ei ole tagasi makstud, siis uue laenu andmisel tuleb arvesse võtta, et tagasi maksmata laenusumma ja uue laenusumma kokku ei saa olla suurem, kui finantstootes kehtestatud maksimaalne laenusumma.

⁸ [Komisjoni teatis viite- ja diskontomäärade kindlaksmääramise meetodi läbivaatamise kohta \(2008/C 14/02\)](#)

⁹ [Komisjoni teatis viite- ja diskontomäärade kindlaksmääramise meetodi läbivaatamise kohta \(2008/C 14/02\)](#)

4. Nõuded laenutaotlejatele/laenu saajatele

4.1. Finantstoodet rakendatakse ettevõtjate puhul, kes vastavad laenu taotlemise ajal järgmistele nõuetele:

4.1.1. ettevõtja on kantud Eesti Vabariigi äriregistrisse;

4.1.2. ettevõtja on **mikro- või väikeettevõtja** komisjoni määruse (EL) nr 651/2014 lisa 1 mõistes;

4.1.3. ettevõtja ei tegutse ühes või mitmes piirangutega sektoris¹⁰;

4.1.4. ettevõtja ei ole raskustes olev äriühing¹¹, ettevõtja on jätkusuutlik ning maksejõuline;

4.1.5. ettevõtja omakapital vastab äriseadustikus sätestatud nõuetele;

4.1.6. ettevõtjal ei ole riikliku maksu võlga või tema riikliku maksu võla tasumine on ajatatud;

4.1.7. ettevõtjal ei ole sihtasutuse sisesuuniste ja tavapärase laenupoliitika kohaselt tehtavate kontrollide järgi sihtasutuse või muu krediidi- või finantseerimisasutuse või muu isiku antud ühegi teise võlakohustuse tähtaegselt tasumata makseid, mis võivad viidata ettevõtja majanduslikele raskustele;

4.1.8. ettevõtja juhtorgani(te) liikmed ja omanikud on usaldusväärsed ja pädevad, nemad ja/või nendega seotud ettevõtted ei ole sihtasutusele või sihtasutuse poolt hallatavale sihtfondile põhjustanud süüliselt varalist kahju ja/või olnud vähemalt 60-päevases võlgnevuses sihtasutuse ees viimase 12-kuu jooksul, v.a juhul kui võlgnevuse põhjus oli ajutine ja selgelt põhjendatav;

4.1.9. Riigiabi või vähese tähtsusega abi andmisel vastab ettevõtja asjakohastele Euroopa Liidu riigiabi eeskirjades sätestatud nõuetele, eelkõige määrustes (EL) nr 2023/2831 ja 651/2014 sätestatud nõuetele;

4.1.10. ettevõtja omakapitali osakaal (*Equity ratio*)¹² enne finantstootest antava laenu väljastamist on vähemalt 15% ja pärast laenu väljastamist on vähemalt 10%. Nõuet ei kohaldata FIE puhul;

4.1.11. ettevõtja laenumaksete ja intresside kattekordaja (DSCR)¹³ on konservatiivsel hinnangul vähemalt 1,1;

4.1.12. ettevõtja koguvõla ja EBITDA suhe (DEBT/EBITDA)¹⁴ on kuni 8. Suhtarvu ei kohaldata

¹⁰ Järgmiste majandussektorite kohta kasutatakse kokkuvõtlikku nimetust „piirangutega sektorid”:

a) ebaseaduslik majandustegevus: igasugune tootmine, kauplemine või muu tegevus, mis on asjaomase tootmise, kauplemise või tegevuse asukohariigi õigusruumi seaduste või eeskirjade alusel ebaseaduslik;

b) tubakas ja destilleeritud alkohoolsed joogid. Tubaka ja destilleeritud alkohoolsete jookide ning nendega seotud toodete tootmine ja nendega kauplemine;

c) relvade ja laskemoona tootmine ja nendega kauplemine: igasuguste relvade ja laskemoona tootmise ja nendega kauplemise rahastamine.;

d) kasiinod. Kasiinod ja samaväärsed ettevõtted;

e) IT-sektori piirangud. Teadus- ja arendustegevus või tehnilised rakendused, mis on seotud elektrooniliste andmeprogrammide või lahendustega, mille i) otsene eesmärk on toetada a) punktides a ja d osutatud piirangutega sektoritesse kuuluvat tegevust, b) interneti hasartmänge ja internetikasiinosid või c) pornograafiat, või mille ii) eesmärk on võimaldada ebaseaduslikult a) siseneda elektroonilistesse andmesidevõrkudesse või b) laadida alla elektroonilisi andmeid;

f) bioteaduste sektori piirangud. Toetus sellise teadus-ja arendustegevuse või tehniliste rakenduste rahastamiseks, mis on seotud i) inimese kloonimisega teadustegevuse või ravi otstarbel või ii) geneetiliselt muundatud organismidega (GMO).

¹¹ [Komisjoni määruse \(EL\) nr 651/2014, 17. juuni 2014, ELi aluslepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamise kohta, millega teatavat liiki abi tunnistatakse siseturuga kokkusobivaks artikli 2 punkti 18 tähenduses.](#)

¹² Omakapital / (kohustused + omakapital) x 100

¹³ EBITDA / perioodi laenu- ja intressimaksed

¹⁴ Intressikandvad võlakohustused / EBITDA

põllumajandussaaduste esmatootjale ja alustavale ettevõtjale.

4.2. Kooslaenamisel on krediidi- või finantseerimisasutus teinud ettevõtjale laenuotsuse, milles on määratud antava laenu suurus, tähtaeg ning võimalik intressimäär

4.3. Ettevõtja kinnitab avalduses, et laenulepingu sõlmimisel võimaldab ta haldusorganitel vastavalt nende pädevusele teha laenulepingusse puutuvad õiguspäraseid auditi- ja kontrolltoiminguid tema või tema tegevuse suhtes ning ka tegevuskohas.

Finantstoote

„Pikaajaline investeerimislään“

rakendamise täpsemad tingimused

1. Finantstoote rakendamisperiood

1.1. Finantstoode „Pikaajaline investeerimislään“ avatakse rahastamisvahendi rakendamiseks vajalike vahendite vastavale kontole riigikassas laekumise kuupäeval.

2. Finantstoote sihttase

2.1. Finantstoode „Pikaajaline investeerimislään“ laenulepingutega väljastatud laenude mahu algne sihttase (lepingu punkti 9.1.2 mõttes) on **30 000 000 eurot**, sh EAFRD osalus 18 000 000 eurot (60%) ja riigi eelarve osalus 12 000 000 eurot (40%).

3. Üldised nõuded

3.1. Laenu võib anda turutingimustel või abina (so riigiabina või vähese tähtsusega abina). Sihtasutuste poolt laenu intressi alandamist (mis võib tuleneda ka tagatise nõude alandamisest) võrreldes turutingimustega käsitletakse abina laenusaaajale.

3.2. Laenu suurus on vahemikus **200 000 – 1 000 000 eurot** või kui laenu saajaks on tunnustatud **tootjaorganisatsioon** strateegiakava mõistes või tema valitseva mõju all olev äriühing, siis vahemikus **200 000 – 3 000 000 eurot**.

3.3. Laenuperioodi pikkus on üldjuhul **1 kuni 25 aastat**. Sihtasutus võib vajaduse tekkides anda maksepuhkust **kuni 10 aastat**, kokku ei tohi perioodi pikkus ületada 25 aastat. Maksepuhkuse vajadust tuleb põhjendada.

3.4. Laenu antakse üksnes koos krediidi- või finantseerimisasutusega sama investeeringu, sh investeeringuga seotud ja/või selle käivitamiseks vajalike erinevate tegevuste ja/või kulude finantseerimiseks ning see võib olla allutatud krediidi- või finantseerimisasutuse laenule. Sihtasutus rakendab finantstoote puhul kooslaenamist krediidi- või finantseerimisasutusega nii, et krediidi- või finantseerimisasutus lisab finantstootest antavale laenule vähemalt 30% või suurema(d) laenusumma(d) võlakohustuste kogusummast (st krediidi- või finantseerimisasutuse laenu(de) + rahastamisvahendi laenu).

3.5. Rahastamisvahendist antava laenu tagatised peavad olema vähemalt **väikesed** lähtuvalt Euroopa Komisjoni viite- ja diskontomäärade kindlaksmääramise meetodist¹⁵.

3.5.1. Laenu põhitagatis saab olla:

3.5.1.1 hüpoteek;

3.5.1.2. kommertspant;

3.5.1.3. registerpant;

¹⁵ Komisjoni teatis viite- ja diskontomäärade kindlaksmääramise meetodi läbivaatamise kohta (2008/C 14/02)

3.5.1.4. ettevõtte garantii.

3.5.2 Lisatagatisena võib rakendada juhatuse liikme ja/või omaniku ja/või ühingu liikme käendust kuni 50 000 eurot.

3.6. Sihtasutus määrab laenuintressi lähtuvalt Euroopa Komisjoni viite- ja diskontomäärade kindlaksmääramise meetodist¹⁶, vastavalt ettevõtja krediidi- või finantseerimisasutuse antud krediidireitingule ja pakutavale tagatisele määratud intressist.

3.7. Sihtasutus võib alandada punktis 3.6. nimetatud laenuintressi nii, et intress ei oleks väiksem kui **2% + viite- ja diskontomäärade teatistes viitemäärade kindlaksmääramise metoodikas nimetatud baasmäär (edaspidi baasmäär)**.

3.7.1. Eelmises punktis nimetatud intressi võib vähendada kasutades valikuliselt ühte või mitut järgmistest alustest:

3.7.1.1. investeering loob Eesti Vabariigi keskmisest töötasust kõrgemalt tasustatava töökoha; või

3.7.1.2. investeering tehakse innovaatiliste või energiatõhusate tehnoloogiate kasutamisse; või

3.7.1.3. laenu tagatiseks seatava kinnistu realiseerimise eeldatav tulem katab vähemalt 100% laenusummast; või

3.7.1.4. investeering on seotud ringmajandamisega.

3.8. Arvestamata punktis 3.7. märgitud võib sihtasutus alandada finantstootest antava laenu intressi võrreldes turutingimustega nii, et intress ei oleks väiksem kui **1% + baasmäär**, kui taotlejaks on:

3.8.1. **noor põllumajandustootja** (so põllumajanduslik ettevõtja, kes vastab ÜPP-kava peatükis 4.5.1 sätestatud nõuetele);

3.8.2. **tunnustatud tootjaorganisatsioon** või tema valitseva mõju all olev äriühing.

3.9. Iga finantstoote portfelli kantud abiga laenu puhul arvutab sihtasutus brutotoetusekvivalendi kasutades Euroopa Komisjoni viite- ja diskontomäärade kindlaksmääramise meetodit¹⁷.

3.10. Laen väljastatakse, kas korraga või mitmes osas, kuni 1 aasta jooksul laenulepingu sõlmimisest.

3.11. Laenulepingu sõlmimise tasu ja esmakordse muutmise tasu ei ole. Kui lepingut muudetakse rohkem kui kord aastas, on õigus tasu küsida suuruses kuni 1% laenujäägilt.

3.12. Laenulepingu ennetähtaegse lõpetamise korral (so laenu ennetähtaegsel tagastamisel) leppetrahvi ei ole.

3.13. Laenu tagastamine toimub vastavalt graafikule võrdsete põhiosamaksetena, annuiteetmaksetena või ühekordse tagasimaksena laenuperioodi lõpus. Vajadusel võib tagastamine toimuda ka erigraafiku alusel. Kooslaenamisel on tagasimakseid võimalik allutada ka krediidi- või finantseerimisasutuse või muu fondi graafikule.

3.14. Laenu võib taotleda korduvalt. Kui finantstootest antud eelmine laen ei ole tagasi makstud, siis uue laenu andmisel tuleb arvesse võtta, et tagasi maksmata laenusumma ja uue laenusumma kokku ei saa olla suurem, kui finantstootes kehtestatud maksimaalne laenusumma.

4. Nõuded laenu taotlejatele/laenu saajatele

¹⁶ [Komisjoni teatis viite- ja diskontomäärade kindlaksmääramise meetodi läbivaatamise kohta \(2008/C 14/02\)](#)

¹⁷ [Komisjoni teatis viite- ja diskontomäärade kindlaksmääramise meetodi läbivaatamise kohta \(2008/C 14/02\)](#)

4.1. Finantstoodet rakendatakse ettevõtjate puhul, kes vastavad laenu taotlemise ajal järgmistele nõuetele:

4.1.1. ettevõtja on kantud Eesti Vabariigi äriregistrisse;

4.1.2. ettevõtja ei tegutse ühes või mitmes piirangutega sektoris¹⁸;

4.1.3. ettevõtja ei ole raskustes olev äriühing¹⁹, ettevõtja on jätkusuutlik ning maksejõuline;

4.1.4. ettevõtja omakapital vastab äriseadustikus sätestatud nõuetele;

4.1.5. ettevõtjal ei ole riikliku maksu võlga või tema riikliku maksu võla tasumine on ajatatud

4.1.6. ettevõtjal ei ole sihtasutuse sisesuuniste ja tavapärase laenupoliitika kohaselt tehtavate kontrollide järgi sihtasutuse või krediidi- või finantseerimisasutuse või muu isiku antud ühegi teise võlakohustuse tähtaegselt tasumata makseid, mis võivad viidata ettevõtja majanduslikele raskustele;

4.1.7. ettevõtja juhtorgani(te) liikmed ja omanikud on usaldusväärsed ja pädevad, nemad ja/või nendega seotud ettevõtted ei ole sihtasutusele või sihtasutuse poolt hallatavale sihtfondile põhjustanud süüliselt varalist kahju ja/või olnud vähemalt 60-päevases võlgnevuses sihtasutuse ees viimase 12-kuu jooksul, v.a juhul kui võlgnevuse põhjus oli ajutine ja selgelt põhjendatav;

4.1.8. Riigiabi kohaldumisel vastab ettevõtja asjakohastele Euroopa Liidu riigiabi eeskirjades sätestatud nõuetele, eelkõige määrustes (EL) nr 2023/2831 ja 651/2014 sätestatud nõuetele;

4.1.9. kooslaenaja on teinud ettevõtjale laenuotsuse, milles on määratud antava laenu suurus, tähtaeg ning võimalik intressimäär.

4.2. Ettevõtja kinnitab avalduses, et laenulepingu sõlmimisel võimaldab ta haldusorganitel vastavalt nende pädevusele teha laenulepingusse puutuvad õiguspäraseid auditi- ja kontrolltoiminguid tema või tema tegevuse suhtes ning ka tegevuskohas.

¹⁸ Järgmiste majandussektorite kohta kasutatakse kokkuvõtlikku nimetust „piirangutega sektorid”:

a) ebaseaduslik majandustegevus: igasugune tootmine, kauplemine või muu tegevus, mis on asjaomase tootmise, kauplemise või tegevuse asukohariigi õigusruumi seaduste või eeskirjade alusel ebaseaduslik;

b) tubakas ja destilleeritud alkoholised joogid. Tubaka ja destilleeritud alkoholsete jookide ning nendega seotud toodete tootmine ja nendega kauplemine;

c) relvade ja laskemoona tootmine ja nendega kauplemine: igasuguste relvade ja laskemoona tootmise ja nendega kauplemise rahastamine.;

d) kasiinod. Kasiinod ja samaväärsed ettevõtted;

e) IT-sektori piirangud. Teadus- ja arendustegevus või tehnilised rakendused, mis on seotud elektrooniliste andmeprogrammide või lahendustega, mille i) otsene eesmärk on toetada a) punktides a ja d osutatud piirangutega sektoritesse kuuluvat tegevust, b) interneti hasartmänge ja internetikasiinosid või c) pornograafiat, või mille ii) eesmärk on võimaldada ebaseaduslikult a) siseneda elektroonilistesse andmesidevõrkudesse või b) laadida alla elektroonilisi andmeid;

f) bioteaduste sektori piirangud. Toetus sellise teadus-ja arendustegevuse või tehniliste rakenduste rahastamiseks, mis on seotud i) inimese kloonimisega teadustegevuse või ravi otstarbel või ii) geneetiliselt muundatud organismidega (GMO).

¹⁹ [Komisjoni määruse \(EL\) nr 651/2014, 17. juuni 2014, ELi aluslepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamise kohta, millega teatavat liiki abi tunnistatakse siseturuga kokkusobivaks artikli 2 punkti 18 tähenduses.](#)

Finantstoote

„Käibekapitalilaen“
rakendamise täpsemad tingimused

1. Finantstoote rakendamisperiood

1.1. Finantstoode „Käibekapitalilaen“ avatakse rahastamisvahendi rakendamiseks vajalike vahendite vastavale kontole riigikassas laekumise kuupäeval.

2. Finantstoote sihttase

2.1. Finantstoode „Käibekapitalilaen“ laenulepingutega väljastatud laenude mahu algne sihttase (lepingu punkti 9.1.2 mõttes) on 5 000 000 **eurot**, sh EAFRD osalus 3 000 000 eurot (60%) ja riigi eelarve osalus 2 000 000 eurot (40%).

3. Üldised nõuded

3.1. Laenu võib anda turutingimustel või abina (so riigiabina või vähese tähtsusega abina). Sihtasutuste poolt laenu intressi alandamist (mis võib tuleneda ka tagatise nõude alandamisest) võrreldes turutingimustega käsitletakse abina laenusajale.

3.2. Laenu suurus on kuni 50% ettevõtte viimase lõppenud kolme majandusaasta keskmisest kogukäibest, kuid mitte **vähem kui 5 000 ja suurem kui 200 000 eurot**.

3.3. Laenuperiood on üldjuhul kuni **3 aastat**. Maksepuhkust on võimalik saada kuni 1 aasta, kui selle vajadust on põhjendatud. Esialgne laenuperiood koos maksepuhkusega ei ületa siiski **3 aastat**.

3.3.1. Laenuperioodi pikendamine on võimalik laenusaja põhjendatud taotluse alusel kuni 2 aasta võrra, ühe aasta kaupa. Maksimaalne laenuperiood koos pikendamis(t)ega on kuni 5 aastat.

3.4. Laenu tagatise realiseerimise eeldatav tulem peab katma vähemalt 50% finantstootest antava laenu summast.

3.4.1. Laenu põhitagatis saab olla:

3.4.1.1 hüpoteek;

3.4.1.2. kommertspant;

3.4.1.3. registerpant;

3.4.1.4. ettevõtja garantii.

3.4.2. Lisatagatisena võib rakendada juhatuse liikme ja/või omaniku ja/või ühingu liikme käendust kuni 50 000 eurot.

3.5. Sihtasutus määrab laenuintressi lähtuvalt Euroopa Komisjoni viite- ja diskontomäärade

kindlaksmääramise meetodist²⁰, vastavalt ettevõtja krediidiireitingule ja pakutavale tagatisele määratud intressist.

3.6. Sihtasutus võib vähendada punktis 3.5 nimetatud laenu intressi nii, et intress ei oleks väiksem kui **2% + viite- ja diskontomäärade teatises viitemäärade kindlaksmääramise metoodikas nimetatud baasmäär (edaspidi baasmäär)**.

3.6.1. Eelmises punktis nimetatud intressi võib vähendada kasutades valikuliselt ühte või mitut järgmistest alustest:

3.6.1.1. investering loob Eesti Vabariigi keskmisest töötasust kõrgemalt tasustatava töökoha; või

3.6.1.2. investering tehakse innovaatiliste või energiatõhusate tehnoloogiate kasutamisse; või

3.6.1.3. laenu tagatiseks seatava kinnistu realiseerimise eeldatav tulem katab vähemalt 100% laenusummast; või

3.6.1.4. investering on seotud ringmajandamisega.

3.7. Iga finantstoote portfelli kantud abiga laenu puhul arvutab sihtasutus brutotoetusekvivalendi kasutades Euroopa Komisjoni viite- ja diskontomäärade kindlaksmääramise meetodit²¹.

3.8. Laen väljastatakse, kas korraga või mitmes osas, kuni 1 aasta jooksul laenulepingu sõlmimisest.

3.9. Laenulepingu sõlmimise tasu ja esmakordse muutmise tasu ei ole. Kui lepingut muudetakse rohkem kui kord aastas, on õigus tasu küsida suuruses kuni 1% laenujäägilt.

3.10. Laenulepingu ennetähtaegse lõpetamise korral (so laenu ennetähtaegsel tagastamisel) leppetrahvi ei ole.

3.11. Laenu tagastamine toimub vastavalt graafikule võrdsete põhiosamaksetena, annuiteetmaksetena või ühekordse tagasimaksena laenuperioodi lõpus. Vajadusel võib tagastamine toimuda ka erigraafiku alusel. Kaaslaenamisel on tagasimakseid võimalik allutada ka krediidi- või finantseerimisasutuse graafikule.

3.12. Laenu võib taotleda korduvalt. Kui finantstootest antud eelmine laen ei ole tagasi makstud, siis uue laenu andmisel tuleb arvesse võtta, et tagasi maksmata laenusumma ja uue laenusumma kokku ei saa olla suurem, kui finantstootes kehtestatud maksimaalne laenusumma ja strateegiakava määruse artikli 80 lõikes 3 sätestatud summa.

4. Nõuded laenutaotlejatele/laenu saajatele

4.1. Finantstoodet rakendatakse ettevõtjate puhul, kes vastavad laenu taotlemise ajal järgmistele nõuetele:

4.1.1. ettevõtja on kantud Eesti Vabariigi äriregistrisse;

4.1.2 ettevõtja on **mikro- või väikeettevõtja** komisjoni määruse (EL) nr 651/2014 lisa 1 mõistes;

4.1.3. ettevõtja ei tegutse ühes või mitmes piirangutega sektoris²²;

²⁰ [Komisjoni teatis viite- ja diskontomäärade kindlaksmääramise meetodi läbivaatamise kohta \(2008/C 14/02\)](#)

²¹ [Komisjoni teatis viite- ja diskontomäärade kindlaksmääramise meetodi läbivaatamise kohta \(2008/C 14/02\)](#)

²² Järgmiste majandussektorite kohta kasutatakse kokkuvõtlikku nimetust „piirangutega sektorid”:

a) ebaseaduslik majandustegevus: igasugune tootmine, kauplemine või muu tegevus, mis on asjaomase tootmise, kauplemise või tegevuse asukohariigi õigusruumi seaduste või eeskirjade alusel ebaseaduslik;

- 4.1.4. ettevõtja ei ole raskustes olev äriühing²³, ettevõtja on jätkusuutlik ning maksejõuline;
- 4.1.5. ettevõtja omakapital vastab äriseadustikus sätestatud nõuetele;
- 4.1.6. ettevõtjal ei ole riikliku maksu võlga või tema riikliku maksu võla tasumine on ajatatud;
- 4.1.7. ettevõtjal ei ole sihtasutuse sisesuuniste ja tavapärase laenupoliitika kohaselt tehtavate kontrollide järgi sihtasutuse või muu krediidi- või finantseerimisasutuse või muu isiku antud ühegi teise võlakohustuse tähtaegselt tasumata makseid, mis võivad viidata ettevõtja majanduslikele raskustele;
- 4.1.8. ettevõtja juhtorgani(te) liikmed ja omanikud on usaldusväärsed ja pädevad, nemad ja/või nendega seotud ettevõtted ei ole sihtasutusele või sihtasutuse poolt hallatavale sihtfondile põhjustanud süüliselt varalist kahju ja/või olnud vähemalt 60-päevases võlgnevuses sihtasutuse ees viimase 12-kuu jooksul, v.a juhul kui võlgnevuse põhjus oli ajutine ja selgelt põhjendatav;
- 4.1.9. Riigiabi kohaldumisel vastab ettevõtja asjakohastele Euroopa Liidu riigiabi eeskirjades sätestatud nõuetele, eelkõige määrustes (EL) nr 2023/2831 ja 651/2014 sätestatud nõuetele;
- 4.1.10. ettevõtja omakapitali osakaal (*Equity ratio*)²⁴ enne finantstootest antava laenu väljastamist on vähemalt 15% ja pärast laenu väljastamist on vähemalt 10%. Nõuet ei kohaldata FIE puhul;
- 4.1.11. ettevõtja laenumaksete ja intresside kattekordaja (DSCR)²⁵ on konservatiivsel hinnangul vähemalt 1,1;
- 4.1.12. ettevõtja koguvõla ja EBITDA suhe (DEBT/EBITDA)²⁶ on kuni 8. Suhtarvu ei kohaldata põllumajandussaaduste esmatootjale ja alustavale ettevõtjale.
- 4.2. Ettevõtja kinnitab avalduses, et laenulepingu sõlmimisel võimaldab ta haldusorganitel vastavalt nende pädevusele teha laenulepingusse puutuvad õiguspäraseid auditi- ja kontrolltoiminguid tema või tema tegevuse suhtes ning ka tegevuskohas.

b) tubakas ja destilleeritud alkohoolsed joogid. Tubaka ja destilleeritud alkohoolsete jookide ning nendega seotud toodete tootmine ja nendega kauplemine;

c) relvade ja laskemoona tootmine ja nendega kauplemine: igasuguste relvade ja laskemoona tootmise ja nendega kauplemise rahastamine.;

d) kasiinod. Kasiinod ja samaväärsed ettevõtted;

e) IT-sektori piirangud. Teadus- ja arendustegevus või tehnilised rakendused, mis on seotud elektrooniliste andmeprogrammide või lahendustega, mille i) otsene eesmärk on toetada a) punktides a ja d osutatud piirangutega sektoritesse kuuluvat tegevust, b) interneti hasartmänge ja internetikasiinosid või c) pornograafiat, või mille ii) eesmärk on võimaldada ebaseaduslikult a) siseneda elektroonilistesse andmesidevõrkudesse või b) laadida alla elektroonilisi andmeid;

f) bioteaduste sektori piirangud. Toetus sellise teadus-ja arendustegevuse või tehniliste rakenduste rahastamiseks, mis on seotud i) inimese kloonimisega teadustegevuse või ravi otstarbel või ii) geneetiliselt muundatud organismidega (GMO).

²³ [Komisjoni määruse \(EL\) nr 651/2014, 17. juuni 2014, ELi aluslepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamise kohta, millega teatavat liiki abi tunnistatakse siseturuga kokkusobivaks artikli 2 punkti 18 tähenduses.](#)

²⁴ Omakapital / (kohustused + omakapital) x 100

²⁵ EBITDA / perioodi laenu- ja intressimaksed

²⁶ Intressikandvad võlakohustused / EBITDA